

ПИО БАРОХА ЕСЕНЕН БРЯГ

Превод от испански: Христина Костова, 1981

chitanka.info

Това беше пътуване, което Мария Луиза предприемаше всяка година в началото на есента. Щом мъжът ѝ заминеше с някое свое приятелче за Биариц или Сан Хуан де Лус, тя взимаше дилижанса, който обикаляше селцата по гипускоанския бряг и слизаше в едно от тях.

Това пътуване беше за нея поклонение в светилището на любовта ѝ, място, където духът ѝ се освежаваше с нежните възпоминания от миналото и за миг отдъхваше от треската на един изкуствен живот.

Там, до едно от накачалите край морето селца, спеше вечен сън любимият човек, в гробище, пълно с кипариси и лаври — изгубена в планината градина, обградена от самота, цветя и тишина.

Както всеки път и този следобед, щом пристигна, Мария Луиза се настани в дома на своята дойка. Уморена от пътя, тя си легна рано и спа неспокойно до сутринта.

Събуди се внезапно, слисана; отвори очи, но нито лъч светлина не проникваше в стаята. Трябва да беше още тъмно. Тя се опита отново да заспи, но в съзнанието ѝ се тълпяха толкова спомени и видения, че за да се успокои от вълнението си, тя скочи от леглото, облече нещо леко и пипнешком се добра до прозореца и го отвори.

Разсъмването беше есенно. Пелена от светла мъгла изпълваше въздуха; никакъв признак на живот, нито шум не нарушаваха спокойствието на развиделяването. В далечината се чуваше шепотът на морето — бавен, отпуснат, спокоен.

Селцето, морето и планините — всичко се сливаше в сивкавата мъгла, която започваше да потреперва от сутрешния вятър.

Мария Луиза беше замислена; тя намираще спокойствие в съзерцанието на тежката, плътна мъгла, която пречеше на погледа да стигне далеч. Малко по малко зениците ѝ, разширени от тъмнината, започнаха да улавят тук сянка без очертания, там — белотата на плажния пясък, докато безформени силуети се появяваха и изчезваха заедно с движението на пластовете мъгла.

Вятърът беше хладен и влажен, с мирис на земя, изпълнен с остри аромати, и дъх на живот, излъчван от растенията. От време на време вълна блатна миризма показваше присъствието на морския вятър.

Сутрешната светлина започваше да се прокрадва посредством сивите воали на мъглата; по-късно смътните фигури без ясни очертания

започнаха да се открояват и селото — това малко селце на гипускоанския бряг, образувано от черни чифлици, изплува върху хълма, на който бе разположено, сгущено около старата църковна камбанария, гледащо косо към морето — това зеленикаво северно море, люшкано непрестанно от огромни вълни, вечно мрачно, роптаещо и настръхнало от пяна.

Крайбрежният пейзаж бавно се разгръщаше; вляво се видяха струпани скалите, над които минаваше пътят; вдясно смътно се очертаваше пясъчната ивица — нежна извивка, завършваща с огромни черни и лъскави скали, които при отливите се открояваха от водата като морски чудовища, плуващи сред облаци от морска пяна.

Селцето вече се пробуждаше. Вятърът ту донасяше, ту отнасяше звъна на църковната камбана, чиито удари, бавни и отмерени, потрепваха със сутрешната молитва в мъгливия въздух на тревожното разсъмване.

Разтваряха се врати и прозорци по къщите; селяните извеждаха добитъка от яслите на улицата и в тишината на селото се долавяше само мученето на биволите, които с вирнати глави и широко разтворени ноздри с наслада вдишваха свежия утринен въздух.

При вида на тези скромни и примирени съществування, в присъствието на ревящото море и на религията, говореща ѝ с гласа на камбаната, Мария Луиза се почувствува овладяна от смъртна нега; чак когато в стаята влязоха слънчеви лъчи, тя се почувствува ободрена. Погледна се в огледалото и в очите си откри нежно изражение на замечтана тъга.

Пригответи се за излизане; облече тъмновиолетово костюмче, на главата си сложи сламена шапчица без украшения, покри лицето си с бяло воалче, обсипано с изящни фигурки, и излезе на пътя целия в локви жълтеникава вода.

От време на време се разминаваше с някой биволар, който със сопа на рамо крачеше пред биволите, влачеци с бавна стъпка скърцащи каруци.

Мария Луиза отвърщаше на поздравите, които ѝ отправяха.

Не след дълго стигна до селото, прекоси безлюдния площад и мина под малък свод от почернели от влага камъни към тясна и стръмна уличка, покрита с неравен калдъръм, по която почиваха от дългогодишна служба няколко полуизгнили, с гол кил лодки.

Над арката — остатък от древната стена, ограждала някога селото, се виждаше грубо издялана картина, а под нея измежду камъните се подаваха снопчета трева.

От края на уличката се съзираше морският бряг. Безкрайна радост нахлуваше заедно със слънцето в пейзажа. То разкъсваше облаците и мъглата, надигнали се от морето, за да се стопят във въздуха.

Всичко наоколо се прочистваше. Появяваха се късове синьо, бледосиньо небе, а в полите на планините с оттеглянето на мъглата се виждаха тук самотен чифлик сред зелените си фуражни земи, там — дъбова или букова горичка, а по върховете — остри скали и някой друг рахитичен храст с оголени клони.

На брега беше горещо. Мария Луиза ускори крачка, докато стигна до края на пясъчната ивица и там седна уморена на една скала.

Морето гладко и навъсено, упорито избягваше ласката на слънцето; напразно задържаше мъглата; светлината преобладаваше и слънчевите лъчи започваха да проблясват по нагънатата кожа на това чудовище със зеленикави вълни.

Изведнъж слънцето като че ли придоби повече сила; морето се разтегли, удължи, докато в права линия се сля с хоризонта.

Тогавя се появиа вълните; едни — тъмни, завити, непроницаеми; други — целите в пяна; някои като че се кичеха с искреност и излагаха на показ мътните си вътрешности. Там, в двата края, те с ярост се разбиваха в скалите, а до пясъка идеха нежни, с негата на оздравяваща жена, бродирайки бяла дантела по брега. Когато се оттегляха, оставяха по пясъка черновати водорасли и тъмни медузи, които светеха с отблясъците на слънчевата светлина.

Утрото изглеждаше лятно, но в цветовете на морето, във въздишката на вятъра и в неопределени, едва доловими шепоти Мария Луиза усещаше гласа на есента. С вълните си морето й навяваше усещане за величие.

С ритъма на морето потокът на мисълта връщаше в паметта и спомените за нейната любов.

Като вълни прииждаха картини от ония часове, които двамата сами бяха прекарали отпуснати на пясъка, безмълвни, без да разговарят, без да мислят, слели духа си с духа на вълните, мъглата и огромното море.

Там, на същото място, тя се бе запознала с него; преди десет години. Десет години! Отначало, когато разбра за болестта му, тя изпита състрадание, но след като разговаря с него и слуша думите му, дълбоко вълнение проникна и до най-съкровеното кътче на душата ѝ. Тя, безразличната, се почувствува влюбена, тя, доволната от своето безплодие, пожела майчинството. Пориви на желание овладяваха нервите ѝ, когато двамата сами усещаха как в съзнанието им се отразяваше величието на августовските залеzi, при които червеникавото слънце се скриваше зад хоризонта, а морето трепкаше с яркочервени отражения.

Десет изминали години! Десет години! Може би затова най-силно съжаляваше тя. В бъдещето съглеждаше само безразличие и пепелявото небе на старостта. Десет години! А тогава, тя беше на двадесет и осем.

„Ще дойдат други пролети и други лета — помисли тя с отчаяние — и пред същото ревящо море, развълнувано от огромни вълни, пред същите червеникави залеzi и същите звездни ноци ще се породят други илюзии и друга любов в други души... а аз ще съм преминала като пяна, блеснала за миг.“

Мария Луиза съзерцава самотния и тъжен бряг, а от морето, въздишащо под бледото есенно небе, тя долавя онова неясно усещане за меланхолия, което вълнува океана.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.